

KURIER CZĘSTOCHOWSKI

Nr 157

Wydawnictwo i Redakcja „Kurier Częstochowski”
Częstochowa, Adolf Hitler Allee 51. Tel. 22-45 i 22-49
Konto pocztowo-czekowe: Warszawa 454.
Dla ogłoszeń obowiązuje cennik Nr. 1.

Częstochowa, środa 5 lipca 1944 r.

Wychodził sześć razy na tydzień. Abonament mie-
sieczny wynosił zł. 6.— (prócz portu 72 gr.)
Zamówiwać należy za przesyłką
Urzędy Pocztowe w Gen. Gub.

Rek. VI.

Polityka aliancka wobec Polaków

BERLIN, 4 lipca. — Naczelny redaktor tygodnika niemieckiego „Das Reich” w artykule p. t. „W retoricie” analizuje sprawę polityki alianckiej wobec Polaków. Autor pisze m. in.:

„Moskwa rozwija sprawę polską klasyczną taktyką Lenina. Stalin dla każdego rodzaju broni, użytej do koncentrycznego przeprowadzenia ataku, posiada swoich ludzi. W szesze oczu powiedział on Churchillowi i Rooseveltowi, że nie zamierza mieszzać się w ich spory. Publicznie polecił oświadczyć im to za pośrednictwem Anglosasa, przywódcy komunistów angielskich, Harry Politta (24-go stycznia 1944 r.).

W grze tej każdy z współuczestników ma wyznaczoną sobie specjalną rolę: ambasadorzy sowieccy, urzędowa agencja telegraficzna, Związek polskich patriotów w Moskwie, „Prawda”, kilku Polaków amerykańskich oraz sowiecki rząd ukraiński! Pozornie wydaje się, że wszyscy aktywnie zaczynają wnet działać sprzeczenie z sobą, to znów uzupełniają się lub licytują. Najbardziej jest „Prawda”, najlagodniejszym, niemal wyrozumiołym lagodnym sam Stalin. Żyjący on sobie — oficjalnie — nie więcej, jak tylko silnie, niepodległej, wolnej Polski. To powiedział Sikorskiemu w grudniu 1941 r., to pisał w maju 1943 r. do redakcji „New York Timesa”, to zakomunikował pisemnie polskim patriotom w Moskwie i powtórzył wobec księdza Orlemańskiego w maju 1944 roku.

Na temat rozmiarów i granic, jakie bierze sobie dla tego kraju, nie się nie słyszy. Jako forma rządu polni um się taka forma, która „u wszystkich narodów najbardziej odpowiada ich warunkom”, dalej stawia jako warunek trwałą, dobrze sędzią się stosunki i wzajemne powiązanie, a w razie gdyby naród polski tego sobie życzył, możliwe jest też przyrzeczenie, oparte na zasadzie wzajemnej pomocy — od kiedy Benesa wozł ze sobą w swoim bagażu komiwojażerskim formularz takiego układu i pokazanie go kolejno swoim kolegom emigracyjnym, wiadomym jest już, jak wyglądałby taki sojusz w szczegółach.

Bezpośredni nacisk, jaki Stalin z coraz większą siłą wywiera przez swoich pomocników, idzie w dwóch kierunkach: przekształcenie rządu emigracyjnego w drodze wyłączenia wszystkich elementów, usposobionych wrogo wobec Sowietów i uznanie moskiewskich żądań granicznych. Stanowisko Sosnkowskiego, wiceprezydenta Polski emigracyjnej lub naczelnego dowódcy wszystkich wojsk polskich, zostało postrzeżone przez utworzenie sowiecko-polskich dywizji, pod dowództwem generała Berlinga w Związku Sowietkim, a w Londynie ograniczono obecnie jego zakres funkcji do zakresu wojskowego. Dla Bockiewicza nie jest to dobrym prognostykiem, że jedno z czasopism moskiewskich wymienia go jedynym temem z Sosnkowskim. Rada polskich patriotów dała już do zrozumienia, że w ujednoczonym gabinecie Miłkołajczyka rości sobie pretensje do trzech miejsc.

Stalin traktuje jako osobista satysfakcja, iż może obstarwać przy linii granicznej, nożące nazwisko jednego z angielskich ministrów spraw zagranicznych. Mogłoby on także zasadać poważnego uznanie niemiec-

ko-sowieckiej granicy z roku 1939, z której zrezygnował i uznał ją za nieważną w układzie sojuszniczym z Sikorskim z lipca 1941 roku. Obie linie różnią się między sobą tylko bardzo nieznacznie. Zasadniczo linia Curzona przebiega nieco bardziej na wschód i to głównie w swej części północnej, gdzie od Grodna poprzez Jarosław kieruje się na Niemior, po czym wzdłuż Bugu spotyka się z linią z roku 1939, rezygnując z tego projektu, jaki w roku 1920 mocarstwa zachodnie przedstawiały z podpisem lorda Curzona obu stronom wojny polsko-rosyjskiej, kiedy to armia czerwona groziła załwem Europy, zanim ich kłeska w „cudzie nad Wisłą” nie dała Polakom możności przeprowadzenia w pokójny rytmik granicy, przebiegającej znacznie dalej na wschód. W ten sposób linia Curzona pozostała projektem bez realizacji, granica, której nie można nawet znaleźć w atlasach historycznych.

Przy tym wszystkim trójka zainteresowana wówczas i dzisiaj znowu ta sprawa, zapomniała na śmieć, że oznacza ona od roku 1920 złamanie przyrzeczenia brytyjskie-

go. Kiedy czerwoni napierali w kierunku Warszawy, rząd brytyjski przyrzekł Polakom pełne poparcie na wypadek, gdyby ich nieprzyjaciele przekroczyli tę linię. Linia ta została przekroczona — pisze Harold Nicolson, ówczesny prywatny sekretarz lorda Curzona w swym książce „Dyplomacja powojenna”, która tutaj cytujemy (strona 204/5 niemieckiego wydania z roku 1943). „Rząd brytyjski ograniczył swoją pomoc do wystawienia komisji badań... nasz prestiż w środkowej Europie doznał poważnych szkód wskutek tych wydarzeń... Przyrzekł listy pełną pomoc w pewnym określonym wypadku, a kiedy wypadek ten zaszedł, odmówiłmy udzielenia pomocy... Wielka Brytania nie powinna była posuwać się ani do pogrożeń, ani też do przyrzeczeń. Pomsnęła się do obu tych metod i w obu wypadkach ich nie spełniła.”

W chwili, kiedy grupy sowieckie, w czasie swego posuwania się napród ubiegłej zimy, wkroczyły na drobny odcinek tej wielkiej Polski, powstałej w roku 1921, z początkiem stycznia koło Saru, Moskwa

(Dalszy ciąg na stronie 2-jej)

Ciężkie walki czołgów w rejonie Mińska

BERLIN, 4 lipca. — Agencja „Telepress” dowiaduje się z dobrze poinformowanego źródła następujących szczegółów o walkach na froncie wschodnim:

Po wzmocnieniu licznymi formacjami czołgów i smotoryzowanymi pieszoty południowego skrzydła ofensywnego na środkowym odcinku frontu wschodniego, bolszewicy dotarli w ciągu niedzieli do pewnego traktu kolejowego, przebiegającego na południowy zachód od Mińska, przekraczając go w kilku punktach w kierunku północnym. Nie doszło jednak przy tym do żadnych poważniejszych działań bojowych, ponieważ stacjonowane tam słabe formacje ubezpieczające Niemców, wymijały, zgod-

nie z rozkazem, całowki pancerne bolszewików.

W rejonie bojowym, przylegającym w kierunku północno-wschodnim do tych terenów, załoga niemiecka Bobrujska połączyła się z silnymi jednostkami niemieckich wojsk pancernych. Wojska niemieckie, które walczyły w Bobrujsku, obecnie po zapatrzeniu się w ciężką broń, wspólnie z innymi dywizjami niemieckimi operują w strefie ryglującej rejon na północny zachód od miejscowości Osipowice, gdzie w toku odbywających się starć zniszczyły większość czołgów sowieckich, które podjęły próbę obejścia Niemców na zachodnim brzegu Berezyny. Tym samym zapewniono formacjom niemieckim, walczącym od kilku dni na wschodnim brzegu Berezyny, przejście na brzeg zachodni, gdzie za jęły one nowe pozycje ryglujące drogę do Mińska. Pomimo szeregu ataków z frontu i z flanki pozycje te były wadzenie utrzymane.

Na północny zachód od Mińska jednostki czołgów bolszewickich uderzyły w kierunku przebiegającej tam linii kolejowej, gdzie rozwinęły się zażarte potyczki pomiędzy bolszewikami z smotoryzowanymi oddziałami niemieckimi. Trwają tam nadal ciężkie walki pomiędzy czołgami niemieckimi a bolszewickimi.

Na północny zachód od miejscowości Lepel wszelkie próby bolszewików, mierzące cel do zniesienia pozycji niemieckich formacji ubezpieczających, pozostały bez wyniku, mimo że były one podjęte znaczna ilość przegranych bolszewików. Donoszą o szczególnie dotkliwych stratach w ludziach i materiale, poniesionych przez wojska sowieckie. Tak np. jedna z niemieckich baryer przeciwpancernych, dobrze ukryta w terenie, zlikwidowała w ciągu pojedynku, trwającego niespełna godzinę nie mniej jak 23 czołgi bolszewickie.

Nieco dalej na północ jedna z grup bojo-

wych sowieckich próbowała wszelkimi środkami sforsować przejście przez rzekę Dźwina. Również i tu wywiązały się niesłychanie zażarte walki, które skończyły się odparciem wszystkich ataków bolszewickich. W czasie tych operacji, których kierunek wskazywa na długi bieg Dźwiny, bolszewicy stracili 19 czołgów.

Walki na środkowym odcinku frontu wschodniego, które obecnie wymagają od żołnierza niemieckiego nie tylko dużej wytrzymałości i hartu, lecz również niezwykłych poświęceń, były wadzenie poparte intensywnymi akcjami silnych formacji lotniczych niemieckich. Zarówno w rejonie Słucka, jak również na wschód od Mińska, niemieckie samoloty bliskiego wsparcia in gerowały z dobrym skutkiem w walkach rozgrywających się na ziemi. Zniszczyły one przy tym oprócz licznych czołgów i dział różnego kalibru, również przeszło 250 pojazdów mechanicznych, służących celom transportowym.

Szczegóły bombardowania

Budapeszt

BUDAPESZT, 4 lipca. — W czasie ataków alianckich samolotów na cywilne obiekty w Budapeszcie, dokonanych w niedzielę przed południem, obrzucono bombami gęsto zaludnione części śródmieścia. Jak również ulice zewnętrznych dzielnic Budapesztu.

Jedna z bomb rozpryskowych ciężkiego kalibru spadła na obóz, w którym internowani byli obywateli brytyjski i amerykański. III Anglików i Amerykanów zostało zabitych. Jak donoszą dalej, celem ataków był też park miejski. Wielka ilość osób cywilnych, wypożyczających tam w niedziele przed południem, ostrzeliwano z karabinów maszynowych. Wiele kobiet i dzieci zostało zabitych.

Berlin demuntuje wiadomości

Reutera

BERLIN, 4 lipca. — Rzecznik rządu Rzeszy zdementował wiadomości, rozpowszechniane przez angielską agencję Reutera, o rzekomym przybyciu do Sewilli niemieckiej misji dyplomatycznej.

Ze strony niemieckiej podano do wiadomości o tej sprawie, co następuje: „W danym wypadku chodzi o dalszą próbę sporządzenia długiej serii jej podobnych „insynuacji Rzeszy Niemieckiej pewnych tajemniczych zabiegów. Nie ma ani jednego słowa prawdy w twierdzeniu agencji Reutera”

Zaniepokojenie w Watykanie

SZTOKHOLM, 4 lipca. — Według doniesienia „Nva Dagligt Allehanda” z Lizbony, podano z Rzymu szczegóły, z których wynika, że obecnie panuje w Watykanie wielkie zaniepokojenie, albowiem aliancy w coraz większej mierze poczuły w Rzymie urzędniczą centralę zapotrzoniewo dla swoich wojsk. Kardynał-sekretarz stanu zwrócił uwagę Naczelnemu Dowódcy alianców, że tak Eisenhower, jak i Churchill i Roosevelt, przyrzekli nie robić z Rzymem bazy wojskowej.

Ataki sowieckie na południe od Połocka załamały się

Z GŁÓWNEJ KWATERY POHREBA, 4 lipca. — Naczelna Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje w dniu 2 lipca:

W Normandii nieprzyjaciel, na skutek swych wysokich strat, poniesionych w dniach poprzednich, przeprowadził tylko kilka wypadów w silo batalionu. Podczas skutecznego odparcia ich zadano przeciwnikowi szczególnie wysokie straty.

W południowej Francji zmuszono do walki i zniszczone kilka grup terrorystycznych.

Londyn znajduje się pod ciężkim ogniem odwetowym.

We Włoszech zaczęła bitwa obronna szalała również wczoraj ze szczególną gwałtownością pomiędzy wybrzeżem morskim a Jeziorem Trzymiejskim. Nieprzyjaciel przez cały dzień atakował nasze działa walczące dywizje, które po zacetych zmaganiach przeprowadziły ruchy wymijające o kilka kilometrów na północ. Ponieważ działania bojowe przesuwały się na obszar, sięgający tuż na południe od Sieny i tym samym powstało niebezpieczeństwo, że mogłyby ulec zniszczeniu bezcenne zabytki kulturalne tego starożytnego miasta, przesunęto nasze wojska dobowolnie i bez niebezpieczeństwa dla siebie na obszar, położony na północ od Sieny.

Nad wybrzeżem adriatyckim przeciwnik znacznymi siłami przystąpił do ataku i zdołał wtłoczyć nasze, wysunięte do przodu oddziały ubezpieczające, ku głównej linii bojowej.

Na środkowym odcinku frontu wschodniego w uporczywych walkach odparło silne ataki bolszewickie na zachód od Słucka. W rejonie Osipowic i nad środkowym biegiem Berezyny nasze dywizje, w toku zacetych walk z napierającymi nieprzyjacielem odsunęły się na obszar wokół Mińska. Na południe od Połocka, pod miejscowością Głębokie, załamały się ataki sowieckie, wspierane czołgami i samolotami bliskiego wsparcia. O miasto Połock toczą się zacety walki.

W ciężkich walkach obronnych wierni swej przysiędze, złożonej na sztandar, po-

legli śmiercią bohaterów, walcząc na ciele swoich korpusów, dowodzący generalowie: generał artylerii Martinek i generał artylerii Pfeiffer oraz generał porucznik Schönmann.

Formacje lotnictwa bliskiego wsparcia walczyły się z dobrym skutkiem do walk lądowych i zniszczyły liczne nieprzyjacielskie czołgi, działa oraz 260 pojazdów. — Ciężkie samoloty bojowe przeprowadziły ubiegłą nocą skoncentrowany atak na Słuck.

Silna formacja bombowców północno-amerykańskich dokonała wczoraj ataku terrorystycznego na Budapeszt. Powstały szkody w dzielnicach mieszkalnych i straty w ludziach. Siły niemieckiej i węgierskiej obrony przeciwlotniczej zniszczyły 45 samolotów nieprzyjacielskich, w czym 34 czteromotorowe bombowce.

SZTOKHOLM, 4 lipca. — Jak donosi brytyjska służba informacyjna, „V 1” było używane także w nocy na poniedziałek.

GENEWA, 4 lipca. — Szereg parlamentarzystów brytyjskich poraz pierwszy do rozpoczęcia ataków broni „V 1” wysunął w Izbie Gmin żądanie, aby rząd zachowywał w tej sprawie mniej ekstrapolantne milczenie.

Jak donosi dziennik „Daily Herald”, konserwatysta sir Thomas Moore pragnął wie dzieć, czy minister spraw wewnętrznych Morrison nie zamierza podawać do wiadomości tygodniowych cyfr strat i zestawień osób rannych i zabitych od chwili rozpoczęcia ataków. Morrison odpowiedział, że w takich wypadkach musi zawsze mieć na uwadze, aby nie udzielić przeciwnikowi korzystnej dla niego informacji. Rozważy jednak jeszcze raz tę sprawę.

Konserwatysta Hughie Mc. Neill zauwa-

żył na to, że wywołałoby zupełnie fałszywe wrażenie, gdyby teraz nie podano się do wiadomości żadnych cyfr strat, chociaż do tej pory co miesiąc publikowano liczbę obywateli, spowodowanych przez niemieckie ataki powietrzne. Opinia publiczna mogłaby z tego wynioskować, że sytuacja jest rzeczywistnie zła. Morrison przyznał słuszność tego zarzutu i podkreślił jeszcze raz, że zastanowi się nad tą sprawą.

Konserwatysta kapitan Longhurst domagał się, aby wymieniono miejscowości dotknięte głównie atakami „V 1” w poniedziałek, sila oporu ludności doznała dalszego osłabienia wskutek urzędowej tajemniczości.

W zakończeniu „Daily Herald” zauważa, że na razie całą tę sprawę pozostawiono w dotychczasowym stanie, jednak wśród opinii publicznej coraz bardziej umacnia się uświadczenie, że w dalszym ciągu uprawia się metodę ukrywania prawdy.

Sprawa broni »V 1« w Izbie Gmin

Parlamentarzyści domagają się ogłaszania powstałych strat

Polityka aliancka wobec Polaków

(Dokończenie ze strony 1-iej)

rozniecia do czerwoności konflikt graniczny, który zawsze blił w ukryciu. W notach urzędowych, w doniesieniach Tassa i PATA starły się wzajemne antagonizmy: na początkowe rozszczenia Moskwy do linii Ribbentrop — Molotow, Mikołajczyk odpowiedział wskazaniami na prawa, wynikające z Karty Atlantykowej, Moskwa odrzucała te pilki; zachodnia Ukraina i zachodnia Białoruś wyraziły przeciecz w drodze plebiscytów, życzenie swego powrotu do Związku Sowieckiego, zresztą nadalwały się także do dyskusji linia Curzona, jednak widocznie londyńscy emigranci Polacy nie mają pełnomocnictw do rokowań.

Kiedy wobec tego Mikołajczyk zwrócił się do Londynu i Waszyngtonu z prośbą o pośrednictwo i zakomunikował to Moskwie, Tass wypowiedział ostatnie na razie słowo w tej publicznej dyskusji: polscy emigranci obeszli sprawę uznania linii Curzona, a więc odrzucili ją „najwidoczniej nie chcą nawiązania dobrych sąsiedzkich stosunków”.

Stalin pozwolił, aby jego aliancy smażyli się w swoim własnym sosie, będąc pewnym, że polska pieczeń skurczy się wówczas do pożądanych rozmiarów. Churchill uznał prawie bez żadnych ograniczeń przed Izba Gmin sowiecki punkt widzenia na trzy dni przed pierwszym terminem wypowiedzenia gwarranty dla Polski, który to termin następnie pominięto milczeniem. Z kolei londyńskie ministerstwo spraw zagranicznych jeszcze raz wzięło na siebie rolę pośrednika w sprawie nowej propozycji polskiej, wyrażającej życzenie odroczenia spraw terytorjalnych na okres po wojnie i wytyczenia do tego czasu linii demarkacyjnej, zapewniającej oddanie Wilna i Lwowa pod polską administrację. Stalin swą szorstką odmowę wobec ambasadora brytyjskiego połączył z ostrym atakiem na Sosnkowskiego, z ponownym żądaniem linii Curzona i przekształcenia gabinetu, jak również z groźbą, że problem polski mógłby ujawnić zawziętość na stosunkach pomiędzy Londynem i Moskwą w tak znamienym okresie wojny.

Następuje farsa. „Na hasło „linia Curzona“ występuje na scenie w harmonii rodzinnej ukraińsko-polska para małżeńska Kornejczuk — Wasilewska. Jeżeli ci oboje, minister spraw zagranicznych rady komisarzy ludowych w Kijowie i szefowa moskiewskiej grupy Polaków są zgodni w swych poglądach — to po co jeszcze ten spór o linię Curzona? Kijów uważa, że Ukrainy w Hrubieszowie, Zamościu, Jarosławiu i Tomaszowie, mieszkających na zachód od linii Curzona, muszą być połączeni ze innymi braćmi”.

„Jak Moskwa będzie wyglądała, jeżeli Mikołajczyk ustąpi do linii Curzona? Kiedy żądania Kremlu zbierają się z zachodnią granicą narodowościową Polaków? Kiedy pewni Anglosasi, upatrzywszy w metodzie Stalina politykę pozorowania siły i mistyfikacji, zaprzestaną iść samych siebie i świat do tego, iż wiedzą tak samo, jak i my, że „silny, niepodległy i wolny“ w języku Kremlu stanowi synonim „boleszewicki“?

Spór o Polskę Mikołajczyka i Wasilewskiej jest próbą w retoryce politycznej. — Kontynent jednak na żywym przykładzie dowiedzial się z całą dokładnością, czego może oczekiwać od aliantów w wypadku pokonania przez nich Niemców: od Sowietów wywołanego z rozmysłem chaosu, jako wstępu do bolszewizacji, od północnych Amerykanów egoizmu obokontynentalnego, od Anglików niegę”.

Pomoc Niemiec dla Finlandii

Prasa niemiecka poświęca rozmowom ministra Ribbentropa z rządem fińskim zasadnicze artykuły, w których wysuwa na pierwszy plan polityczne znaczenie porozumienia niemiecko-fińskiego, wykraczając poza ramy niemieckiej obietnicy zbrojnej pomocy. Dziennik „Völkischer Beobachter“ podkreśla, że spotkanie w Helsinkach należy przypisać głębsze znaczenie, niż tylko do zapobieżenia krytycznej sytuacji wojennej. W tej godzinie, jak pisze dziennik, Finlandia dała do zrozumienia światu, że obecna wojna, która początkowo miała na celu obronę jej bytu, obecnie łączy nierozdzielnie naród fiński z losami całego Zachodu, toteż ciężką walkę obronna o zachowanie swej wolności przeciwko bolszewizmowi i jego sojusznikom. Główny ciężar ponoszą Niemcy i, podobnie jak kraje południowego wschodu coraz ścisiej łączy-

ły się z nimi w miarę przybierania na za-ościęty obecnej wojny i w miarę stawiania się jej bezpodrobnym znaganiem o byt lub niebyt, podobnie i Finlandia zajęła zdecydowanie swoje miejsce w ramach ogólnych wysiłków prowadzonej wojny z Sowietami, miejsce wyznaczone jej ogólną sytuacją.

Europejski front obronny doznał dzięki temu dalszego wzmocnienia. Dziennik przypomina, że Finlandia potwierdziła obecnie w manifestacyjnym sposób swą decyzję, powziętą na początku wojny, po czym kończy:

Finlandia mogła powziąć taką decyzję, ponieważ stanowisko Rzeczy w walce przeciw bolszewizmowi jest absolutnie bezkompromisowe i nacechowane duchem historycznej odpowiedzialności, do jakiej poczują się wszystkie narody Europy w obliczu śmiertelnego zagrożenia.

„Deutsche Allgemeine Zeitung“ zwraca uwagę, że Anglii i Amerykanom sędzieli, że współdziałanie i współpraca obu krajów nie są możliwe, ponieważ Niemcy są krajem autorytarywnym, a Finlandia krajem rządowym demokratycznym. Zapominają oni, że uważa dziennik, że ani Niemcy ani Finlandia nie prowadzą wojny celowo „poza krajami nowych zdobyczy terytorjalnych, punktów operacyjnych i dywidend, lecz byłyby zmuszone chwycić za broń, aby zapewnić sobie w walce byt i bezpieczeństwo. Pod tym względem panuje zupełna zgodność interesów żywiołów Niemiec i Finlandii, wobec czego zrozumiałym jest, że interesy te muszą w decydującej chwili zawsze wymagać się na pierwszy plan. Możnaby przypisać, pisze „Deutsche Allgemeine Zeitung“, że niemiecko-fińskie siły obronne broni, które zdążyły ogarnąć w ciągu trzech lat wojny, obecnie dzięki wysiłkowi ministra spraw zagranicznych Rzeczy w Helsinkach uzyskały silny fundament polityczny. Posiada to doniosłe znaczenie polityczne, nietylko dlatego, ponieważ potwierdza wyrażoną klęską dyplomatyczną, jaką ponieśli Anglo-Amerykanie w swej kampanii kapitulacyjnej, ale ponieważ stanowi widoczny dla wszystkich sygnał w obecnej fazie walki obronnej Europy przeciwko imperializmowi sowieckiemu.

Finowie pokazali, że nawet w toku najcięższej walki na śniegu i lodzie nie wolno skapitulować przed bolszewizmem, ponieważ kapitulacja jest równoznaczna z zagładą.

Rzeka za swej strony dowiodła, iż czy ni wszelkie wysiłki, celem utrzymania naródów europejskich przed losem bolszewizacji.

To są fakty w skali europejskiej, których nie będzie mogła zataić propaganda anglo-amerykańska, czyniąca — tak wielki wysiłki dla otwarcia bolszewizmowi wszystkich bram do Europy.

Zdecydowane stanowisko Finlandii z użyciem nazwy czasopisma rumuńskiego „Ordinea“ nowym wzmocnieniem zwartych frontów, jakie tworzą narody europejskie w walce przeciwko bolszewizmowi. Przede wszystkim zaś decyzja Finlandii stanowi wielki sukces dyplomatyczny i strategiczny Rzeczy Niemieckiej w chwili tak decydującej.

Boswój polityki fińskiej w ostatnich miesiącach — tak pisze dalej wspomniany dzieńnik rumuński — nie pozostał bez echa w urzędach kanclerskich mocarstw Paku Trzech, i jakkolwiek Berlin nie zajmował się zbytnio tą sprawą, to jednak obserwowano sytuację z niesłychaną powagą. Mimo to jednak nie potrzeba było widocznie podejmować żadnych kroków szczególnych. Jak podkreśla dziennik, kroki takie pozostały by były bezskutecznymi wobec tego, że Finlandia przagnęła posiadać swobodę decyzji. W każdym razie odnośnie do Berlina z niewzruszonym zaufaniem do niezrównanej lojalności Finów i do ich solidności odezwania miary własnych i istoty ich swych warunków życiowych.

„United Press“ donosi z Waszyngtonu, że ministerstwo skarbu Stanów Zjednoczonych ogłosiło Finlandię jako teren nieprzyjacielski i że tym samym kraj ten podlega ustawie o handlu z wrogiem zagranicą. Bez specjalnego zezwolenia nie wolno z rądem fińskim, z jego reprezentantem dyplomatycznym lub z innymi osobami samokującymi we Finlandii zawierać żadnych transakcji handlowych i finansowych i utrzymywać stosunków handlowych.

Na froncie Inwazyjnym

Intensywne pojedynki artylerii

BERLIN, 4 lipca. — Agencja „Telepress“ dowiaduje się następujących szczegółów o dalszym rozwoju walk na froncie inwazyjnym:

Po nieudanych próbach przełamania się Anglików na południowy zachód od Caen bitwa inwazyjna nad Atlantyką przybrała chwilowo cechy pewnego rodzaju zastój.

Nie doszło zatem do żadnych działań bojowych piechoty, którym można byłoby przypisać jakiegokolwiek większe znaczenie. Po obu stronach frontu odbywała się natomiast nieustannie artyleria, przy czym wywiązały się pojedynki artyleryjskie o niezwykle gwałtowności. Dużo oznak przemawia za tym, że zarówno druga armia brytyjska, jak i pierwsza armia amerykań-

ska przeprowadziły w ciągu niedzieli przeprowadzenia wojskowe, obliczone na większą skalę.

Przeprowadzone planowo wstrzeliwanie się wielkiej liczby nowoprowadzonych baterii po stronie aliantów, wskazuje na to, że widocznie dowódcy alianckie przygotowują się do rozpoczęcia nowej akcji zaczepnej, celem uzyskania szerokiego przedarcia się przez front niemiecki. Należy się liczyć z możliwością, że termin rozpoczęcia tej akcji przypadnie na datę planowanego widocznego na najbliższą przyszłość ingerowania do bitwy inwazyjnej na zachodzie dalszych kontyngentów wojsk alianckich, stacjonowanych już od dłuższego czasu w południowo-wschodniej części wyspy brytyjskiej.

Nowe melody wojny morskiej

BERLIN, 4 lipca. — Korespondent do spraw marynarki dziennika „Berliner Botsenzeitung“ pisze na temat „torpedy wyposażonej w załogę“ m. in. co następuje:

Próby w tej nowej dziedzinie techniki wojny morskiej czyniły przede wszystkim Włochy, Anglia i Japonia. Osiągnęły one też swą bronią podwodną pewne sukcesy, jeżeli udało im się przy taktrycznej akcji zapewnić sobie możliwość zaakozczenia. Co się tyczy rodzaju i sposobu działania tej broni podwodnej, należy to rozróżnić zasadniczo dwa typy. Do pierwszej grupy należą lilipniec lodzie podwodne, obsługiwane przez dwóch lub trzech ludzi, jakich użył Japonczyzy do ataku na Pearl Harbour. Takie lilipniec lodzie podwodne nie są przeznaczony do akcji na pełnym morzu, lecz jedynie w zabezpieczonych i strzeżonych portach oraz miejscach postoju okrętów. Innym rodzajem nowoczesnej broni podwodnej nie są lodzie podwodne w właściwym tego słowa znaczeniu lecz „torpedy wyposażone w załogę“. Zasadniczym założeniem tej broni jest dążenie w kierunku zastąpienia automatem steru i regulowania siły napędowej torpedy kierownicą ludzką ręką, ponieważ torpeda wyposażona w załogę potrafi daleko lepiej omijać zapory i przeszkody. Ponadto człowiek kierujący torpedą może do ostatniej chwili uwzględniać wszelkie zmiany warunków przez nadawa-

nie poleśkowi innego kursu. Jeżeli musi się przy tym wziąć pod uwagę zrygnowność z powrotu osadzonych na torpedzie marynarzy, to stanowi to ceną, opłacającą większą celność tej broni. Taktyczna akcja tego środka bojowego przeistacza się następująco: torpeda wyposażona w załogę wyszczepiana jest ze swego okrętu macierzystego w pewnej odległości od celu. Przy pomocy własnej siły, mianowicie baterii elektrycznej pływa ona z szybkością około 15 km. na godz. ku swemu celowi, zanurzając się pod wodę w razie zauważenia obserwatorów przeciwnika, wyszukuje sobie drogę pomiędzy sieciami stalowymi lub zaparami portowymi i płynąc pod wodą dociera do dziób stojącego okrętu. Tam zatrzymuje się, a dwa norkowie odmontowują głowicę torpedy, wypełnioną materiałem wybuchowym i przymocowują ją do dna nieprzyjacielskiego okrętu. Czas dziaćelaj moment przymocowania od chwili wybuchu głowicy, regulowane zegarem, wykorzystują objaz nurkowie do oplanienia pod wodą na pozostałej części torpedy. W pobliżu wybrzeża wysydzają i resztkę torpedy w powietrze i dają się wzięć do niewoli. Cała historia wygląda nieco fantastycznie, jednak nie zmienia to faktu, jak stwierdza w zakończeniu korespondent, że różne mocarstwa morskie zastosowały tę broń z namacalnymi wynikami.

M. Gatalin

Gra o sekundy

Powieść

Archeolog spełnił polecenie. W tej samej chwili poaż obrócił się na swej podstawie, odsłaniając marmurową tablicę z wrytym za niej napisem. Jak są podświadoma Komendę hrabina i Delacroix odczytali jednocześnie w głos wyszły: — „A usta twe nie zostaną nigdy spłasnione grzechem kłamstwa!“

Szkoro ostatnie słowo zabrzmiało w przestrzeni, Thanatos obrócił się sam i przybrał zwykłą postawę.

— Te same słowa są na manuskrypcie sankryckim, który zabrała pani z biblioteki. — Jakimi dźwiękami matowym, obcym mu tonem, odezwał się profesor Delacroix. — Co one mają oznaczać tutaj w skrytce, pod tym bliźniaczym posągim Thanatosa?

— Jeszcze jeden dzięki pomysł Wincenciego — odezwał się hrabina. Opuszczył ten tajemniczy budynek. Mam tego dowiódł Wincency tu za dnia!

— To niezwykłe ciekawa sprawa — Archeolog odzyskał już panowanie nad sobą. — Wincency nie miał zwyczaju urządzać żadnych efektów, na wiatr, beznamiętnie. Ale skoro pani czyta sobie tego, chodźmy! Chętnie kupimy ten posąg. Jest wspaniały! Cała ta historia pozostaje dla mnie wysoce niezrozumiałą.

Przebiegły porwy wiatru uderzył nagie w okno. Światło zgasło. Zabrzmiał przelazły okrzyk nieznanego człowieka: — Uciekajcie! Dem się pali! Uciekajcie!

Długie języki ogniste wystrzeliły od strony drzwi. Zdarzył, z młodzieńcza energią chwycił stółik, rzucił aparat telefoniczny na podłogę i silnym uderzeniem wybił okno. Szybko popasył się z głółym brzemieniem. Hrabina pierwsza wyskoczyła na podwórze i pobiegła w kierunku ulicy.

Szofer ze zdumieniem przyglądał się jak płomienie obejmowały już dach domu. Spostreższy niedbającą, otworzył szybko drzwi limuzyny. Pani de Besumont ciężko opadła na poduszki siedzenia. — Proszę jechać do hotelu Renard! — rzuciła rozkaz.

ROZDZIAŁ II.

René Duclos siedział za biurkiem w swoim pokoju, na pierwszym piętrze domu przy zacienionej uliczce Kwiatowej, w dzielnicy paryskiej Montmartre. Przez okno, spośród chmur zasłaniających niebo, wpaadała ukośna smuga promieni słonecznych, oświetlając wyrazisty profil młodego, barczystego mężczyzny, zarys orlego nosa i kruszą, zaczesaną do góry, czupryną. Detektyw René Duclos był przystojnym typem, ciążącym ku sobie spożyczenia kobiet, które jednak darzył tylko przelotną uwagą, o ile nie wchodziły w grę jego zainteresowań w związku z zawodem, jakimś oddawał się z temperamentem swoich dwudziestu pięciu lat, a rozważa godną wytrwałego badacza. Poza tym namignięcia Reného była gra na flecie. Twierdził wobec przyjaciół, że pomaga mu to przy koncentracji myśli i podnieca fantazję, a zatem stanowi doskonały rodzaj podnieci, lepszej niż klekch koniaku i mogło by nawet zastąpić palenie tytoniu lecz stał temu na przeszkodzie fakt, że niepodobna przedchodzić przez silny czy przybawczy w kawiarni z fletem przy ustach. Natomiast wśród czterech ścian swego pokoju wydmuchiwał liryczne flażolety, nieraz do późnej nocy, o ile zmęczenie nie kazało mu stanowczo pójść do wygodnego francuskiego łóżka.

W tej właśnie chwili również grał, naspiewując przestrzeń pokoju trolami. W zajęciach zawodowych Duclosa powstawała czasowa przerwa, po zakończeniu głofnej sprawy o fałszerstwo akcji giełdowych tow. „Globotrotti“, w której René odzyskał wspaniały tryumf, ku słusznej zadośćuczynienia Roberta Daitze z poljeji kryminalnej. — Ten Duclos ze swoim fletem, jak czoradziej średniowieczny, wywabia szczyry przestępcę z ukrycia i potem oddaje w ręce sprawiedliwości

— stwierdzał smętnie sierżant. Co za szkoda, że nasza gwizdaka policyjna nie posiada takich tajemniczych zalet!

René, słysząc te utyskiwania, uśmiechał się wesoło i klepał swiętego już sierżanta po ramieniu. — Eh, bien, mój stary, bądźmy przyjaciółmi, jak dotąd. Moje powodzenie zawdzięcam dokładnemu przestudiowaniu waszych błędów, możecie więc odplacić mi tym samym. Nigdy nie miałem zrywać owoców nieodrzętych. Pospiech w naszej pracy zawsze jej szkodzi!

— Tak, muszę przyznać, że takli chodzi o mnie, dystansujęm mnie młodzieńcza swoją dziwną zdolnością wczuwania się w stany duchowe elementów przestępczych, umiesz głębiej rekonstruować nastroj pod wpływem którego działają i to twojemu rozumowi daje przewagę podstawy. Z taką zdolnością trzeba przystać na świat, jestem pod tym względem jak gdyby artysta, lepszemu niż na flecie.

— Obawiam się, że za bardzo wbijesz mnie w pycha, a tego właśnie chciałbym uniknąć — śmiał się René.

— Nie masz przecież forsy, która zaszyczał czyni ludzi pyzniejszymi, ambicja zaś i docenianie własnej siły nie jest ani pychą ani zarozumiałością. Ponieważ jednak lubię cie, życzę ci abyś obrócił w złote piórka i schwytał jakiegoś rajskiego ptaszka na towarzysza życia. Nie grozi ci przypadkiem jakiś grubawy spadek po krewnych? — dowiadywał się Daitze.

— Trafiał w moją najbliższą stronę, wychowałem mnie w pewnej izolacji od ogniska rodzinnego i nie mam dokładnego pojęcia jak daleko i do kogo sięgają moje krewności, nie wiem pokrewieństwa. Dotychczas nie ogładałem się na jakiegokolwiek perspektywy tego rodzaju. Tak jest najcieplej. Wolę zadowolę się wszystkim samemu sobie niż kaprysem losu — oświadczył dumnie Duclos.

— Mimo to bardzo pięknie zasady się wymyślać się od swojego przestępczenia — powtarzał pod koniec takiej rozmowy sierżant.

Srebrzystym tonem zadzwieczał telefon na biurku. René odłożył instrument i podniósł słuchawkę:

— Hello! Tu Duclos, detektyw prywatny.

— Wiem dobrze, kim jesteś, chodziło tylko o to czy graż na flecie, również i podczas śniadania — przyniosła słowa membrana.

— Ach, to ty, Jack?

— Tak, to ja. Czytałeś już dzisiejsze dziennik poranne? Jest tam coś interesującego dla ciebie.

— Co takiego, proszę powiedzieć, filarze „Kryku Porannego“? U mnie dzisiaj spóżyli się i piżety i śniadanie.

— Wiesz co, chłopcze? Już dochbdzi dziesiąta i właśnie mój żółtek zgłasza swoje protesty. Ponieważ mam prawie trochę wolnego czasu, wpadnę do ciebie i razem wyrzucimy do śmieci go biostro. Przy kieliszku lepiej się gawędzi. Za kwadrans użyżasz mnie w swoich progach. Do widzenia!

— Zgoda, czekam! — powiedział Duclos i przelży słuchawkę.

Mięty jednak całe trzy kwadransy, sam Jack Piepot, reporter „Kryku Porannego“ do trzymał słowa. Wpadł do pokoju zadziwiony, i rozważał przez wiatr czupryną i w rozpiętym płaszczu gumowym. Ciemne, żywe oczy błyszczyły podnieceniem, które również było z całego wyrazu jego młodzieńczej, wygolonej starannie twarzy. Był typowym okazem zwyczajnego i przedsiębiorczego dziennikarza i miał zwyczaj gotyłowac jak uliczny handlarz lewantyjski. Wiał od niego dziwny czar sympatii i elastyczności dobrze zbudowanego ciała.

— Spółniłem się, trudno, siła wyższa. W naszym zawodzie, twóim i moim, nigdy nie ma się domo co może nas przyciągnąć do drożdza, nawet do ślubu. W autobusie była kradzież. Niemal na moich oczach, jakli doinlarz obrócił torbęki ładnej dziewczyny. Powiadam ci ślicznie! Buzi dać!

— Kto? Dziewczyna czy jej torbeka? — przelwał żartobliwie René. (d c. 2)

